

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 582/2013-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. A., P., zastúpeného advokátom JUDr. I. H., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v spojení s porušením základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a namietaného porušenia práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8 Cob 162/2011-338 z 24. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. A. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. januára 2013 elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom doručená sťažnosť M. A., P. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s porušením základného práva vlastniť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj pre namietané porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného čl. 13 dohovoru a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 ods. 1 Dodatočného protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) a namietané porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Cob 162/2011-338 z 24. októbra 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval ako žalovaný v 2. rade v konaní vedenom Okresným súdom Trenčín (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 37 Cb 181/2006, predmetom ktorého bolo zaplatenie sumy 7 793,71 € s príslušenstvom. Žalobcom bola pôvodne L. b., a. s., B., neskôr však v dôsledku singulárnej sukcesie aktívnu legitimáciu v spore nadobudla spoločnosť G. F., a. s., B. (ďalej len „žalobca“). Skutkové pozadie predmetného sporu tvorilo poskytnutie úveru v sume 250 000 Sk právnym predchodcom žalobcu R. L., T. S. (ďalej len „žalovaný v 1. rade“). Poskytnutý úver bol zabezpečený ručením sťažovateľa Š. M., P. (ďalej len „žalovaný v 3. rade“). K podaniu žaloby viedla právneho predchodcu žalobcu skutočnosť, že žalovaný v 1. rade úver nesplácal a na následnú výzvu na splnenie ručiteľského záväzku ani jeden z ručiteľov nereagoval.

Okresný súd rozsudkom č. k. 37 Cb 181/2006-278 z 19. mája 2011 uložil žalovaným v 1. – 3. rade zaplatiť žalobcovi sumu 5 753,41 € s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 9. augusta 2006 do zaplatenia, pričom splnením povinnosti jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných. Vo zvyšnej časti okresný súd žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania.

Okresný súd vykonal dokazovanie výsluchom sťažovateľa i žalovaného v 3. rade, ako aj listinnými dôkazmi. Neakceptoval návrh sťažovateľa na nariadenie znaleckého dokazovania znalcom z odboru grafológie, pretože sťažovateľ *„nepredložil v konaní dostatok listinných dôkazov a vzhľadom na zistený skutkový stav považoval toto dokazovanie za nadbytočné a tým aj nehospodárne“*.

Na podklade vykonaného dokazovania okresný súd konštatoval, že *„15.5.2002 uzavrela... L. B.... a ručiteľ žalovaný 2/ zmluvu o ručení za účelom zabezpečenia všetkých pohľadávok a nárokov vyplývajúcich z hlavných a vedľajších záväzkov z úveru poskytnutého žalovanému 1/... Podľa bodu 2. zmluvy o ručení ručiteľ vyhlásil, že je mu známe znenie zmluvy o úvere a že je dostatočne informovaný o platobnej schopnosti dlžníka. Podpis ručiteľa, žalovaného 2/, bol dňa 15.5.2002 overený zamestnankyňou prevádzky banky podľa dokladu totožnosti.“*

Okresný súd ďalej zo správy orgánov evidencie občianskych preukazov zistil, že *„v období od 3.11.1998 do 9.9.2003, t. j. v čase uzavretia zmluvy o ručení dňa 15.5.2002, mal žalovaný 2/ vydaný občiansky preukaz. Tento občiansky preukaz bol ako platný preukaz, doklad totožnosti použitý na identifikáciu osoby, ktorá pred zamestnankyňou banky podpísala zmluvu o ručení. Tento preukaz totožnosti žalovaný 2/ používal až do 9.9.2003, kedy došlo k výmene občianskeho preukazu z dôvodu zmeny podoby, nie jeho straty. Pokiaľ žalovaný v konaní uvádzal, že okrem zneužitia jeho osobných údajov došlo k ich zneužitiu aj v súvislosti s obchodnými spoločnosťami C. – C., spol. s r. o. a M. – S., s. r. o. poukazuje súd na časovú nezhodu. K podpisu listín týkajúcich sa týchto obchodných spoločností, pri ktorých súd nezistil a žalovaný 2 nepreukázal, zneužitie osobných údajov, došlo v decembri 2001. Nie je ani reálny predpoklad, že by žalovaný 2/ v období od decembra 2001 do 15.5.2002 objektívne vedomý si možnosti*

zneužitia osobných údajov vyplývajúcich z občianskeho preukazu nenahlásil jeho stratu. Podľa údajov S. p., pobočka T. zo dňa 12.2.2010 súd zistil, že v období od 15.4.2002 do 3.7.2003 nebol žalovaný 2/ zaevidovaný ako zamestnanec na základe pracovnej zmluvy pre účely sociálneho poistenia. Na základe toho súd tvrdenia žalovaného 2/ o tom, že bol zamestnaný na základe pracovnej zmluvy vyhodnotil ako nehodnoverné, žalovaný 2/ z tohto obdobia svojho zamestnania nepredložil žiadnu pracovnú zmluvu... Žalovaný 2/ v konaní nepochybné nepreukázal, že dňa 15.5.2002 nepodpísal zmluvu o ručení...“.

Rozsudok okresného súdu napadol odvolaním žalobca i sťažovateľ. Podľa rekapitulácie krajského súdu sťažovateľ v odvolaní navrhoval, „aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu, že tento nedostatočne a nesprávne vyhodnotil ním uvádzané dôkazy, pričom niektoré navrhované dôkazy nevykonal (zistenie totožnosti Ing. Š., grafologickú skúšku na tvrdenie, že on úverovú zmluvu nikdy nepodpísal a porovnanie jeho podpisu na úverovej zmluve s podpisom na dokladoch týkajúcich sa spoločnosti C. – C. s. r. o. K. a M. – S. s. r. o. K.) a nakoniec napadnuté rozhodnutie riadne neodôvodnil, čo je v rozpore s ust. § 157 ods. 2 O. s. p.“.

Krajský súd rozsudkom č. k. 8 Cob 162/2011-338 z 24. októbra 2012 rozsudok okresného súdu potvrdil. Vo vzťahu k odvolacím námietkam sťažovateľa uviedol, že „s obranou žalovaného 2/ sa podrobne zaoberal, správne ju vyhodnotil v závere, že žalovaný 2/ nepreukázal zneužitie osobných údajov v období ku dňu uzavretia zmluvy o ručení, ani v súvislosti s návrhom zmien v OR týkajúcich sa obchodných spoločností C. – C. s. r. o. a M.– S. s. r. o. Návrh na zápis zmien obchodnej spoločnosti M.– S. s. r. o. aj zmluva o prevode obchodného podielu v spoločnosti C.– C. s. r. o. obsahujú podpisy žalovaného 2/. Ktorých pravosť bola osvedčená notárom..., pričom vizuálne sa podpisy na uvedených listinách aj na zmluve o ručení zhodujú. Na zmluve o prevode obchodného podielu je uvedené číslo občianskeho preukazu žalovaného 2/:. Toto číslo mal občiansky preukaz žalovaného 2/ od 03.11.1998, kedy došlo k výmene po platnosti, až do 09.09.2003, kedy došlo k výmene občianskeho preukazu z dôvodu zmeny podoby žalovaného 2/. Tiež žalovaný 2/ nepreukázal, že v období od 15.04.2002 do 03.07.2003 bol zamestnaný na základe pracovnej zmluvy. S ohľadom na tieto zistenia dospel k správnejmu záveru, že

žalovaný 2/ nepreukázal svoje tvrdenie o tom, že on zmluvu o ručení zo dňa 15.05.2002 nepodpísal z dôvodu zneužitia osobných údajov... Vykonanie znaleckého dokazovania bez preukázania tvrdenia o zneužití osobných údajov, je pre posúdenie veci nehospodárne a v konečnom dôsledku by bolo bez právneho významu.“

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ kritizuje dôvody krajského súdu, a to v časti argumentácie o vizuálnej zhode podpisov sťažovateľa na listinách, ktorými okresný súd i krajský súd disponovali. Podľa sťažovateľa „v podstate súdy ani nepotrebujú znalcov, pretože sami vedia vizuálne posúdiť pravosť podpisov. Zarážajúce v tejto veci je však skutočnosť, že nemali byť porovnávané podpisy na listinách súvisiace s návrhom na zápis zmien do obchodného registra... a samotnej zmluvy o ručení ale podpisy na týchto listinách s podpisom... sťažovateľa na iných listinách resp. podpismi... sťažovateľa pred súdnym znalcom. Je totižto nepochybné, že sa porovnávali podpisy, ktoré v oboch súdom uvádzaných prípadoch neboli podpísané... sťažovateľom (možno tou istou osobou, pričom práve... sťažovateľ poukázaním na uvedené skutočnosti preukazoval, že už predtým prišlo k zneužitiu jeho osobných údajov a predložil k tomu aj relevantné listiny – oznámenie príslušnému D. ú., podanie trestného oznámenia...) avšak v žiadnom prípade nejde o podpisy... sťažovateľa. Dôkaz navrhnutý... sťažovateľom však konajúci súd nezákonným spôsobom odmietol a naopak paradoxne podpisy na listinách, ktoré žalovaný v 2 rade ako ním nepodpísané odmietol, porovnával navzájom a dospel k záveru, že podpisy sa vizuálne zhodujú a na základe toho konštatoval, že sú to podpisy... sťažovateľa.“

Ďalej sťažovateľ dôvodí, že okresný súd «si tvrdenie o zneužití osobných údajov vyložil tak, že prišlo k strate občianskeho preukazu a podľa neho podľa vyjadrenia PZ v T. v období od 3.11. do 9.9.2003 mal žalovaný OP. Samotný súd však na strane 9 ods. 2 posledná veta odôvodnenia uvádza cit. „podpis ručiteľa, žalovaného bol dňa 15.5.2002 overený zamestnankyňou prevádzky banky podľa dokladu totožnosti.! V iných odsekoch svojho odôvodnenia síce uvádza zase iné číslo OP avšak táto skutočnosť svedčí o tom, že tvrdenia žalovaného 2/ sú pravdivé a naopak súd predložené dôkazy nesprávne vyhodnotil. Napokon súd absolútne nesprávne vyhodnotil ďalší závažný doklad, keď sám vo svojom odôvodnení na str. 9 ods. 3 uvádza, že podľa údajov S. p., pobočka T. zo dňa 12.2.2010 nebol žalovaný v 2 rade v období od 15.4.2002 do 3.7.2002 zaevidovaný aké zamestnanec

a to vo vzťahu k tvrdeniam samotného žalovaného v 2 rade, že v uvedenom období nebol zamestnancom spoločnosti F. s. r. o., pričom práve doklad z tejto spoločnosti vystavený Ing. Š. o tom, že žalovaný je zamestnaný v tejto spoločnosti a má príjem bol jeden z rozhodujúcich preto aby mohla byť osoba vydávajúca sa za žalovaného 2/ ručiteľom na napadnutej úverovej zmluve. Súd však túto skutočnosť vôbec vo svojom rozhodnutí v jeho odôvodnení absolútne neuvádza a ani tento dôkaz nevyhodnotil a naopak nevykonal ani dôkaz, ktorý navrhoval žalovaný 2/ vo vzťahu k istej p. Ing. Š.. Paradoxne súd, napriek skutočnosti, že samotný žalovaný žiadal o vykonanie dôkazu o priebehu jeho zamestnanosti práve z dôvodu predloženia dokladu od spoločnosti F. s. r. o., skutočnosť, že nebol v tej dobe zamestnaný (a práve takýto podklad je potrebný k poskytnutiu úveru) v rámci hodnotenia dôkazov vyhodnotil proti žalovanému 2/ a napokon tým zdôvodnil aj to, že sa jedná o obranu žalovaného v konaní bez právneho významu. Hoci na poskytnutie úveru bol použitý doklad, že je zamestnaný! Súd v samotnom dokazovaní apriori odmietol v podstate vykonať všetky dôkazy navrhované žalovaným 2/ (1/ zistenie totožnosti Ing. Š., 2/ grafologickú skúšku podpisov žalovaného v 2 rade) ktoré by potvrdzovali fakt, že úverovú zmluvu žalovaný 2/ nikdy nepodpisal a že jeho tvrdenia sú pravdivé. Neobstojí ani tvrdenie súdu, že súd nevykonal dňa 16.11.2009 nariadené znalecké dokazovanie znalcom grafológom, z dôvodu, že pre jeho výkon nepredložil v konaní dostatok listinných dôkazov nakoľko v skutočnosti nebolo vydané žiadne uznesenie o takomto dokazovaní,... súd zo svojho konania vedel... že žalovaný 2/ je vo výkone trestu odňatia slobody a teda jeho právny zástupca nemôže disponovať písomnosťami... ».

Všetky vytýkané nedostatky spôsobujú podľa sťažovateľa „nepreskúmateľnosť a až arbitrárnosť... rozhodnutí konajúcich súdov, ktorých podstatou sú závažné porušenia viacerých základných princípov... materiálneho právneho štátu..., čo všetko v konečnom dôsledku vyústilo na úkor sťažovateľa až do odmietnutia poskytnúť súdnu ochranu a spravodlivosť... a tiež do fatálneho a ústavne neakceptovateľného a netolerovateľného porušenia... sťažovateľovho základného práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu v spojení so sťažovateľovým základným právom na účinný prostriedok nápravy a aj so sťažovateľovým základným právom na ochranu majetku. Predmetné rozhodnutia totiž v konečnom dôsledku zasahujú aj do majetkovej sféry sťažovateľa... tým,

že aj v dôsledku týchto nezákonných rozhodnutí je možné následne exekučne od sťažovateľa vymáhať aj takú peňažnú sumu..., na vymáhanie ktorej by neexistoval nárok v prípade zákonného postupu konajúcich súdov.“ Súčasne sťažovateľ tvrdí, že rozsudok krajského súdu „neobsahuje odôvodnenie, ktoré by jasne, zrozumiteľne, dostatočne a presvedčivo dávalo odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vo veci samej takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Trenčíne rozhodnutím sp. zn. 8 Cob/162/2011 zo dňa 24. 10. 2012 porušil sťažovateľovi M. A.; P. základné právo na súdnu ochranu (v spojení so základným právom na ochranu majetku) zaručené podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavného zákona č. 23/1991 Zb.) a zároveň porušil sťažovateľovi základné právo na spravodlivé súdne konanie (v spojení so základným právom na účinný prostriedok nápravy a so základným právom na ochranu majetku) zaručené podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenia č. 209/1992 Zb.) a aj v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu (č. 1) k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenia č. 209/1992 Zb.) a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (oznámenia č. 120/1976 Zb.).

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8 Cob/162/2011 zo dňa 24. 10. 2012 a celú vec vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi M. A., P., náhradu trov konania (právneho zastúpenia), ktoré je Krajský súd Bratislava (správne malo byť Krajský súd v Trenčíne, pozn.) povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. I. H...., a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu...

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu...

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek trestnom obvinení vznesenom proti nemu...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu teda nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

1. Systematika argumentácie predloženej sťažnosti nijako štruktúrne neodráža výpočet základných práv sťažovateľa a jeho práv garantovaných kvalifikovanými medzinárodnými zmluvami, ktoré podľa jeho názoru odvolacím rozsudkom krajského súdu boli porušené. Inými slovami, dôvody, na ktorých sťažovateľ postavil svoje závery stelesnené v sťažnostnom petite, majú smerovať k záveru o porušení všetkých jeho označených základných práv a práv zaručených dohodovom, dodatkovým protokolom či medzinárodným paktom. Takto zvolenému konceptu prispôbil odôvodnenie svojho uznesenia aj ústavný súd a nezaoberal sa osobitne namietanými porušeniami jednotlivých

základných práv a práv uvedených v sťažnostnom petite. Pritom však nemohol odhliadnuť od skutočnosti, že sťažovateľ v sťažnostnom petite namietal porušenie základných práv a práv procesnej povahy (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 13 dohovoru a čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu), ako aj základných práv a práv hmotnej povahy (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu). Preto aj dôvody ústavného súdu odrážajú naznačené obsahové členenie sťažovateľovho návrhu na rozhodnutie vo veci samej.

2. Vo väzbe na namietané porušenie základných práv a práv procesnej povahy (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 13 dohovoru a čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu) ústavný súd uvádza, že sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti predniesol proti napadnutému rozsudku krajského súdu viacero námietok, ktoré sa obsahovo koncentrujú do sťažovateľovej nespokojnosti s ustálením skutkovej stránky prerokovávanej kauzy konajúcimi všeobecnými súdmi.

2.1 Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré zo základných práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy.

Identifikovaný charakter sťažnostných námietok si žiada konkretizáciu citovanej rozhodovacej praxe ústavného súdu na prípad sťažovateľa v tom zmysle, že arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neakceptovateľné sú tie rozhodnutia všeobecných súdov, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej, alebo aj celkom nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (m. m. IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, IV. ÚS 158/2010).

V posudzovanej veci sťažovateľ svoju obranu v konaní pred všeobecnými súdmi postavil na tvrdení, že jeho osobné údaje boli v čase uzavretia zmluvy o ručení zneužitú, predmetnú zmluvu on sám nepodpísal, a preto je absolútne neplatná. Za tejto situácie okresný súd vyhodnocoval viacero pred ním vykonaných dôkazov. V prvom rade zo správy kompetentného orgánu verejnej správy na úseku evidencie občianskych preukazov zistil, že v čase podpisu zmluvy o ručení bol sťažovateľ držiteľom občianskeho preukazu s rovnakým číslom, aké je uvedené pri identifikácii osoby ručiteľa v spornej zmluve o ručení. Z listín týkajúcich sa obchodných spoločností, na ktoré na podporu svojej argumentácie poukazoval samotný sťažovateľ, okresný súd zistil, že k ich podpisu došlo v decembri 2001, teda približne pol roka pred uzavretím zmluvy o ručení. Súčasne podpisy na týchto listinách boli notársky osvedčené. Ďalej okresný súd vychádzal aj z výpovede žalovaného v 3. rade (strana 5 rozsudku okresného súdu), z ktorej vyplýva, že pri uzatváraní zmluvy o ručení *„bol v banke ešte nejaký chalan, volal sa A., pri podpisovaní boli v jednej miestnosti a listiny podpisovala aj táto osoba“*.

Podľa názoru ústavného súdu je na prvý pohľad zreteľné, že pri hodnotení uvedených dôkazov okresný súd dôsledne rešpektoval požiadavku plynúcu z § 132 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je konajúci súd povinný vykonané dôkazy hodnotiť jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach.

Samostatné hodnotenie správy orgánu verejnej správy na úseku evidencie občianskych preukazov okresný súd vyhodnotil tak, že v čase podpisu zmluvy o ručení bol sťažovateľ skutočne držiteľom občianskeho preukazu, čo je súčasne údaj uvedený v zmluve o ručení. Samostatné hodnotenie listín týkajúcich sa obchodných spoločností datovaných k decembru 2001 viedlo okresný súd k záveru, že *„nie je ani reálny predpoklad, že by žalovaný 2/ v období od decembra 2001 do 15.5.2002 objektívne vedomý si možnosti zneužitia osobných údajov vyplývajúcich z občianskeho preukazu nenahlásil jeho stratu“*. A napokon aj samostatné hodnotenie výpovede žalovaného v 3. rade jednoznačne dokazuje fyzickú prítomnosť sťažovateľa na mieste, kde k podpisu spornej zmluvy o ručení došlo, ako aj jeho podpisovú aktivitu.

Okresný súd následne vo vzájomných súvislostiach uvedených dôkazov dospel k záveru, že sťažovateľ bol skutočne osobou, ktorá podpísala zmluvu o ručení z 15. mája 2002.

Ústavný súd konštatuje, že poznatky získané z rekapitulovaných vykonaných dôkazov vytvárajú obsahovo logický skutkový koncept umožňujúci záver učinенý okresným súdom. Preto ak krajský súd tento koncept akceptoval a potvrdil ho, nedopustil sa podľa názoru ústavného súdu žiadneho extrémneho vybočenia z pravidiel formálnej logiky ani z požiadavky racionálneho hodnotenia rozhodujúcich faktov, prípadne akéhokoľvek zásadného popretia zmyslu a podstaty informácií získaných z vykonaných dôkazov a následne hodnotených vo vzájomných súvislostiach.

Pravdaže, ústavný súd v kontexte sťažnostnej argumentácie neopomína, že hodnotenie jedného z vykonaných dôkazov, a to údajov poskytnutých S. p., okresným súdom vnáša do ustáleného skutkového konceptu prerokovávanej veci rušivý prvok. S. p.

totiž potvrdila, že v čase uzavretia zmluvy o ručení sťažovateľ nebol zamestnaný na základe pracovnej zmluvy. Sťažovateľ pritom správne a výstižne v dôvodoch sťažnosti objasnil dôkazný význam predmetného potvrdenia pre spor vedený pred okresným súdom (zamestnanie potenciálneho ručiteľa je pre poskytovateľa úveru významným kritériom posúdenia bonity navrhovaného ručiteľského záväzku). Pritom oba konajúce sudy uvedeny dôkaz hodnotili len vo väzbe na výpoveď sťažovateľa, v ktorej uviedol, že „*vždy bol zamestnaný na základe pracovnej zmluvy*“. Z výpočtu vykonaných dôkazov majúcih priamy vzťah ku skutkovej otázke, či sťažovateľ podpísal spornú zmluvu o ručení, však potvrdenie S. p. predstavovalo jediný dôkaz spôsobilý podporiť obranu sťažovateľa. Všetky ostatné dôkazy zjavne svedčali v prospech skutkovej verzie preferovanej okresným súdom a neskôr krajským súdom. Navyše, a to ústavný súd zdôrazňuje bez ambície zasahovať do hodnotenia vykonaných dôkazov, no s cieľom zrozumiteľne odôvodniť svoje uznesenie, zamestnanie budúceho ručiteľa je pre banku síce významným, no nie jediným ukazovateľom budúcej možnej schopnosti ručiteľa splniť svoj záväzok. Potvrdenie S. p. je preto síce dôkazom, že v čase uzavretia zmluvy o ručení sťažovateľ nebol zamestnaný v pracovnom pomere, no tento dôkaz nevyklučuje iné príjmy sťažovateľa, prípadne jeho majetkovú základňu postačujúcu pre záver o spôsobilosti ručiť.

V popísaných okolnostiach tak ústavný súd uzatvára, že pochybenie, ktorého sa okresný súd i krajský súd dopustili pri hodnotení jedného z vykonaných dôkazov, nedosahuje intenzitu, ktorá by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohla viesť k záveru o ústavnej relevancii identifikovanej vady, a tým aj k záveru o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Berúc do úvahy rozhodujúce okolnosti pre posúdenie ústavnej kvality napadnutého rozsudku krajského súdu dospel ústavný súd k záveru, že skutkový koncept, na ktorom je predmetný rozsudok postavený, nesignalizuje ako celok ústavne relevantné trhliny spôsobilé viesť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie k záveru o porušení označených práv sťažovateľa. Komplexné hodnotenie napadnutého odvolacieho rozsudku nasvedčuje záveru, že nie je arbitrárny ani zjavne neodôvodnený.

2.2 Ústavný súd považoval za potrebné vysporiadať sa v rámci odôvodnenia svojho uznesenia aj s čiastkovými námietkami, ktoré sťažovateľ predniesol v odôvodnení svojej sťažnosti.

Sťažovateľ najprv kritizoval, že okresný súd odmietol akceptovať jeho dôkazný návrh na nariadenie znaleckého dokazovania a krajský súd tento procesný postoj súdu prvého stupňa akceptoval.

Ústavný súd v tejto súvislosti opätovne poukazuje na svoju judikatúru (napr. IV. ÚS 316/07), v rámci ktorej už vyslovil, že ústava neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Žiadne základné právo alebo sloboda a priori negarantujú, aby konajúci všeobecný súd bol povinný vyhovieť každému dôkaznému návrhu účastníka konania. Ak všeobecný súd vykonávajúci dokazovanie dospeje k presvedčeniu, že skutkový stav je objasnený natoľko, že žiadny ďalší vykonaný dôkaz nie je spôsobilý narušiť už ustálený skutkový koncept prerokovávanej veci, potom práva garantované ústavou a medzinárodnými zmluvami o základných právach a ľudských slobodách nevyžadujú vyhovieť ďalším dôkazným návrhom účastníkov súdneho konania.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku zdôraznil, že podpisy na listinách z decembra 2001 týkajúcich sa obchodných spoločností boli notársky osvedčené, súčasne už z prvostupňovej fázy konania bolo zrejmé, že v tom čase bol sťažovateľ držiteľom platného občianskeho preukazu s konkretizovaným číslom. Tieto fakty výrazne oslabujú argumentáciu sťažovateľa, že už aj podpisy na uvedených listinách boli sfalšované. Krajský súd sa preto nedopustil ústavne neakceptovateľného postupu, keď podpis na predmetných listinách vizuálne posúdil s podpisom na spornej zmluve o ručení, to všetko pri poznaní informácií získaných z už popísaných dôkazov vykonaných pred súdom prvého stupňa. Sťažovateľova námietka nevykonania znaleckého dokazovania je preto nedôvodná.

Ďalej sťažovateľ namietal nesúladi číselnej identifikácie jeho občianskeho preukazu v odôvodnení prvostupňového rozsudku okresného súdu, na čo krajský súd nereagoval.

Ústavný súd konštatuje, že táto námietka sťažovateľa je na prvý pohľad účelová. Ak sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že na strane 9 v druhom odseku okresný súd v poslednej vete uvádza: „*Podpis ručiteľa, žalovaného 2/, bol dňa 15.5.2002 overený zamestnankyňou prevádzky banky podľa dokladu totožnosti*“, potom ústavný súd konštatuje, že označenie žalovaného v citovanej vete je zjavne dôsledkom písárskej chyby. Celý odsek pojednáva o zmluve o ručení, ktorá bola uzavretá 15. mája 2002 medzi poskytovateľom úveru a žalovaným v 3. rade (teda nie žalovaným v 2. rade – sťažovateľom). Naopak, o ručiteľskej zmluve medzi sťažovateľom a poskytovateľom úveru hovorí predchádzajúci odsek textu odôvodnenia. Preto číslo občianskeho preukazu v citovanej vete (č.) zjavne patrí žalovanému v 3. rade, a nie sťažovateľovi. Uvedená písárska chyba pritom musí byť zrejmá aj sťažovateľovi.

Napokon sťažovateľ namietal aj nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu. Pri tejto sťažnostnej námietke sa však obmedzil len na všeobecné konštatovania o absencii odpovedí na podstatné skutkové a právne otázky súvisiace s poskytovaním súdnej ochrany v jeho spore a na citovanie ustálenej judikatúry týkajúcej sa požadovanej kvality odôvodnení rozhodnutí všeobecných súdov. Neuvedol však, na aké otázky nedali súdy konajúce v jeho veci potrebné odpovede. Uvedenej námietke sťažovateľa preto chýba náležité zdôvodnenie (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Navyše, pri preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd nezistil žiadne konkrétne nezodpovedané otázky majúce podstatný význam pre jadro sťažovateľovho sporu.

2.3 Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu na podklade požiadaviek plynúcich z označených základných práv a práv procesnej povahy nezistil žiadne signály arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti v jeho skutkových a právnych záveroch, a tak ani v jeho právne záväznom výsledku. Prijatie predbežne prerokovanej sťažnosti by tak nemohlo viesť k záveru o porušení ktoréhokolvek zo sťažovateľom

označených základných práv alebo práv procesnej povahy. Sťažnosť je tak v tejto časti zjavne neopodstatnená.

3. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základných práv a práv hmotnej povahy (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu), ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny), práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 13 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu označeným rozsudkom krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (čl. 11 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

4. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v sťažnostnom petite (návrh na zrušenie odvolacieho rozsudku krajského súdu, návrh na priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2013